

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж рр 56/22
5.5.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа, и судија Данице Косовац и Сање Агатоновић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ..., чији је пуномоћник Драган Тодоровић, адвокат из Панчева, Змај Јовина 2, против тужене Републике Србије – Високи савет судства – Привредни суд у Панчеву, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Зрењанину, Гимназијска 7, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о жалбама тужиље и тужене изјављеним против пресуде Основног суда у Панчеву Прр1 -72/21 од 1.2.2022.године, у седници већа одржаној дана 5.5.2022.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиље и тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву Прр1-72/21 од 1.2.2022.године у првом и у другом ставу изреке пресуде.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у трећем ставу изреке пресуде Основног суда у Панчеву Прр1-72/21 од 1.2.2022. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија – Високи савет судства – Привредни суд у Панчеву да тужиљи АА из ... на име трошкова парничног поступка исплати износ од 49.800,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке, до исплате, у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиље и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првим ставом изреке пресуде Основног суда у Панчеву Прр1-72/21 од 1.2.2022.године делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезана тужена да јој на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати износ потраживања ненаплаћеног у поступку стечаја 2Ст 89/2010 пред Привредним судом у Панчеву у износу од 573.442,41 динара, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе 19.8.2021. године, до коначне исплате, умањен

за евентуално наплаћене износе по том основу, који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу за исплату законске затезне камате на досуђени износ од 573.442,41 динара за период од 11.6.2010. године, као дана када је утврђен коначан износ потраживања тужиље, до дана 18.8.2021. године, као и у делу потраживања законске затезне камата на износ од 83.453,07 динара, за период од 11.6.2010. године, као дана доспелости потраживања, до дана 25.6.2021. године. Трећим ставом изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 40.800,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење пресуде, до исплате.

Благовремено поднетим жалбама заснованим на свим разлозима прописаним чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр 72/11...18/20) парничне странке побијале су првостепену пресуду и то тужиља у другом и трећем ставу изреке, а тужена у првом и трећем ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражиле.

Испитујући правилност ожалбене пресуде сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба тужиље делимично основана, а да жалба тужене није основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу дати су потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, тужиља је била запослена у АД "Тргопродукт" из Панчева над којим је због трајне неспособности плаћања отворен стечајни поступак решењем Привредног суда у Панчеву Ст 89/2010 од 11.6.2010. године. На првом поверилачком рочишту одржаном дана 16.7.2010. године није изгласано банкротство стечајног дужника, а решењем Привредног суда у Панчеву од дана 27.12.2010. године одређено је да се поступак наставља банкротством стечајног дужника, при чему је испитно рочиште на коме је донет закључак о листи утврђених и оспорених потраживања Ст 89/2010 одржано дана 27.1.2011. године. Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања Ст 89/10 од 27.1.2011. године тужиљи је главни дуг, по основу неисплаћених зарада доспелих за наплату у периоду до 24.3.2009. године када је према подацима Агенције за привредне регистре поменути стечајни дужник био друштвено предузеће, заједно са законском затезном каматом обрачунатом до дана отварања стечаја, признат у висини од 959.510,49 динара, а како је током трајања стечаја делимичним деобама ова тражбина измирена у висини од 386.068,07 динара, за исплату је остао износ од 573.442,41 динара. Решењем Привредног суда у Панчеву Р4 Ст 235/21 од 29.3.2021. године усвојен је приговор тужиље, утврђена јој је повреда права на суђење у разумном року у стечајном поступку отвореном у односу на њеног послодавца решењем тог суда Ст 89/10 и наложено је стечајном судији да у року од 4 месеца предузме све мере и радње у циљу окончања стечајног поступка, те да у

року од 30 дана о предузетим радњама обавести председника Привредног суда у Панчеву. Тужили је извршена исплата у осмој делимичној деоби по решењу Привредног суда у Панчеву Ст 89/10 од 4.6.2021. године као повериоцу трећег исплатног реда у износу од 8,69% од износа утврђеног, а ненаплаћеног потраживања од 74.236,25 динара, што представља износ од 6.453,81 динара, као и у износу од 8,69% од износа утврђеног, а ненаплаћеног потраживања од 885.699,23 динара, што представља износ од 76.999,26 динара, односно у укупном износу од 83.453,07 динара.

Полазећи од изложеног чињеничног стања утврђеног сходно члану 238 Закона о парничном поступку из писаних исправа у списима, првостепени суд је сагласно члану 58 Устава Републике Србије који регулише право на мирно уживање својине, оценио да је сходно члану 172 став 1 Закона о облигационим односима тужена као правно лице пасивно легитимисана и у складу са чланом 31 став 3 Закона о заштити права на суђење у разумном року објективно одговорна за обештећење тужиле као странке у поступку чије право на суђење у разумном року, заштићено чланом 1 и чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланом 32 Устава Републике Србије и чланом 10 Закона о парничном поступку, није поштовано.

Првостепени суд је у смислу члана 199 став 2 Закона о парничном поступку дозволио објективно преиначење тужбе повећањем новчане тражбине, с обзиром да је наведено било целисходно за коначно решење спорног односа међу парничним странкама и није узроковало одуговлачење поступка нити стварање додатних трошкова, а томе сетужени и није противио.

Ценећи висину потраживања, првостепени суд је стао на становиште да тужили припада накнада материјалне штете по основу повреде наведеног права у обиму потраживања признатог у стечајном поступку, умањеног за већ намирени део тражбине након реализовања делимичне деобе. Приликом одлучивања о висини обештећења првостепени суд се руководио одредбама Закона о облигационим односима и Закона о заштити права на суђење у разумном року, што је у складу са чланом 31 став 2 у вези са чланом 4 Закона о заштити права на суђење у разумном року, те је обавезао тужену на исплату износа од 573.442,41 динара, сматрајући да се истим успоставља обим тужилине имовине какав би био да до повреде права на суђење у разумном року није дошло и да је потраживање признато у стечајном поступку благовремено исплаћено.

Расправивши на изложени начин основ и висину тужбеног захтева, првостепени суд је тужилин захтев за исплату законске затезне камате делимично усвојио, те је истој сходно члану 277 у вези са чланом 324 Закона о облигационим односима на износ од 573.442,41 динара досудио камату од дана подношења тужбе 19.8.2021. године, када је тужена позвана да тужили накнади претрпљену штету, па до исплате, оцењујући да сходно члану 85 став 1 Закона о стечају иста нема право на законску затезну камату након отварања стечајног поступка.

Правилно је првостепени суд одлучио када је тужбени захтев у делу за исплату законске затезне камате одбио као неоснован за период од 11.6.2010. године, као дана којим је утврђен коначни износ потраживања тужиле, до дана 18.8.2021. године, на досуђени износ од 573.442,41 динара (сходно члану 191 Закона о парничном поступку овај парнични поступак покренут је тужбом поднетом дана 19.8.2021. године), као и на

део исплаћеног потраживања од 83.453,07 динара за период од 11.6.2010. године, па до 25.6.2021. године, оцењујући да тужилци камата припада од дана подношења тужбе. Основ потраживања у овом парничном поступку чини правноснажно решење Привредног суда у Панчеву Р4 Ст 235/21 од 29.3.2021. године којим је утврђена повреда тужилиног права на суђење у разумном року у предмету тог суда Ст 89/2010, којим је наложено поступајућем судији да у року од четири месеца предузме неопходне мере и радње у циљу окончања стечајног поступка. Тужилца, као странка по чијем је приговору утврђена повреда права на суђење у разумном року, сагласно члану 22 став 2 Закона о заштити права на суђење у разумном року право на правично задовољење стиче истеком рока у коме је суд био дужан да предузме наложене процесне радње. Тај рок, односно датум његовог истека, од значаја је само за оцену благовремености тужбе применом члана 31 став 1 Закона о заштити права на суђење у разумном року, којим је прописано да се тужба за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року може поднети у року од једне године од дана када је странка стекла право на правично задовољење. Међутим, доспелост тражбине засноване на том основу, односно наступање доцње дужника, цени се применом одредаба Закона о облигационим односима, на шта упућује члан 31 став 2 Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Одредбом члана 324 став 2 Закона о облигационим односима прописано је да ако рок за испуњење није одређен, дужник долази у доцњу када га поверилац позове да испуни обавезу, усмено или писмено, вансудском опоменом или започињањем неког поступак чија је сврха да се постигне испуњење обавезе. Како се решењем о утврђењу повреде права на суђење у разумном року, које се сходно члану 7 став 3 Закона о заштити права на суђење у разумном року доноси применом Закона о ванпарничном поступку, не утврђује висина правичног обештећења, већ се чланом 26 став 1 Закона о заштити права на суђење у разумном року странка упућује да то право реализује у парници, то тужена Република Србија, као дужник те обавезе доспева у доцњу даном покретања парничног поступка.

Сагласно чињеници да основ тужилиног права на новчано обештећење чини правноснажно решење којим је утврђена повреда права на суђење у разумном року, она то своје право може реализовати у парничном поступку покренутом у року од године дана, (члан 26 став 1 Закона о заштити права на суђење у разумном року) од стицања права на правично задовољење, (члан 22 став 2 Закона о заштити права на суђење у разумном року), те противно жалбеним наводима тужилце за оцену периода обрачуна законске затезне камате нема места примени Закона о стечају. Одредбе Закона о стечају од значаја су за вођење тог поступка у коме су тужилци главно потраживање у висини неисплаћених зарада и законска затезна камата сходно члану 85 став 1 Закона о стечају обрачунати до отварања стечајног поступка (признати у збирном износу, али нема места досуђивању у овој парници законске затезна камате на преостали неизмирени део тражбине сходно члану 85 став 3 Закона о стечају и након отварања стечајног поступка). Наведеном законском одредбом прописано је да ако после измирења свих потраживања постоје расположива средства за исплату, стечајни судија одборава израчунавање и плаћање камате стечајним повериоцима и за период после отварања стечајног поступка и обрачунавање и плаћање камате обезбеђених поверилаца, које нису измирене из реализоване вредности предмета обезбеђења, из чега следи да је у стечајном поступку Ст 89/10 који још увек није окончан, за сада неизвесно да ли ће

постојећом и очекиваном стечајном масом (имовинскоправни односи у погледу бројних некретнина које се воде на име стечајног дужника нису расправљени) уопште бити измирена у целисти већ призната потраживања.

Како је тужиљи првим ставом изреке на неисплаћено потраживање правилно досуђена камата у складу са чланом 324 и 277 Закона о облигационим односима почев од дана подношења тужбе 19.8.2021. године, до исплате, Апелациони суд је првостепену пресуду потврдио у другом ставу изреке којим је одбијен као неоснован тужбени захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ од 573.442,41 динара за период почев од 11.6.2010. године, као дана којим је утврђен коначан износ потраживања тужиље, до дана 18.8.2021. године, као и на део исплаћеног потраживања од 83.453,07 динара за период од 11.6.2010. године, па до 25.6.2021. године.

Апелациони суд је имао у виду да је током првостепеног поступка утврђено да је у осмој делимичној деоби тужиљи исплаћен износ од 6.453,81 динара, али је првостепени суд пропустио да утврди да је у наведеној деоби тужиљи исплаћено и потраживање у износу од 8,69% од износа утврђеног, а ненаплаћеног потраживања од 885.699,23 динара, у износу од 76.999,26 динара, те да је тужиљи укупно исплаћен износ од 83.453,07 динара, међутим, имајући у виду напред наведено исто је без утицаја на другачију одлуку суда у овом спору.

Наводи жалбе тужене везани за непотпуно утврђено чињенично стање, односно наводи да суд није утврдио да ли је предметно потраживање тужиље настало у време док је предузеће у стечају тј. стечајни дужник АД “Тргопродукт” пословало са већинским друштвеним капиталом, нису могли бити прихваћени, имајући у виду да је из приложених писаних исправа – потврде Агенције за привредне регистре од 21.12.2021. године која, као донета од стране надлежног органа у границама његових законом регулисаних овлашћења и у прописаној форми сходно члану 238 став 1 доказује оно што потврђује и одређује – несумњиво утврђено да признато потраживање тужиље чине зараде остварене, а неисплаћене од стране стечајног управника, у периоду од дана 24.3.2009. године, када је поменуто правно лице било искључиво друштвено предузеће.

Неосновано је жалбено указивање тужене да тужиљи не припадају трошкови парничног поступка пошто злоупотребом процесног права води одвојене парнице за накнаду нематеријалне и материјалне штете по основу повреде права на суђење у разумном року утврђене решењем Привредног суда у Панчеву Р4 Ст 235/21 од 29.3.2021. године.

Парнични поступак заснован је на диспозицији парничних странака која је, сходно члану 197 Закона о парничном поступку, овлашћена да једном тужбом против истог тужбеног обухвати више тужбених захтева, али то је њено процесно право, а не и обавеза. Сагласно томе, тужиља је била овлашћена да накнаду материјалне и нематеријалне штете тражи у истом парничном поступку, као и да по истом основу води одвојене парнице.

Такво поступање тужиље не представља злоупотребу права коју би суд био дужан да спречи и санкционише у смислу одредбе члана 9 став 2 Закона о парничном

поступку. Парнична странка има право да за сваки од захтева који потичу из истог животног догађаја покрене посебну парницу о којој суд мора одлучити сходно члану 3 Закона о парничном поступку, при чему према одредби члана 197 став 1 истог закона, захтев за исплату правичне накнаде по основу повреде права на суђење у разумном року који се у складу са чланом 27 став 1 Закона о заштити права на суђење у разумном року води по правилима поступка у споровима мале вредности и захтев за накнаду материјалне штете, који прелази износ од од 3.000 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, који се води у складу са општим одредбама, не могу бити кумулативно постављени у једној тужби, јер за те захтеве није предвиђена иста врста поступка. Према томе, тужили су сходно члану 153 ЗПП припадају трошкови за вођење ове парнице.

Без утицаја је жалбено указивање на другачије судске одлуке. Несумњиво право грађана на једнаку заштиту права и на правну сигурност не значи истовремено и обавезност примене правних ставова из раније донетих судских одлука у случајевима који могу бити чињенично и правно слични, али не морају бити идентични, пошто би се тиме ограничило право грађана на правично суђење, такође зајамчено Уставом, по коме свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд правично и у разумном року расправи све аспекте конкретног случаја и донесе правилну одлуку о његовом праву.

Приликом доношења одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Међутим, основано се жалбом тужиле указује на погрешну примену материјалног права приликом одлучивања о трошковима парничног поступка трећим ставом изреке побијане пресуде.

Одредбом члана 154 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци, узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности.

Одредбом члана 163 став 1 Закона о парничном поступку прописано је да о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке, а ставом 2 истог члана прописао је да је странка дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду.

Наиме, тужили припада и право на накнаду трошкова за састав једног образложеног поднеска од дана 21.9.2021. године којим се тужиле преко пуномоћника из реда адвоката изјаснила на достављени одговор на тужбу. Одредбом члана 14 Закона о парничном поступку прописано је да странке предузимају парничне радње писано изван рочишта, а усмено на рочишту ако за поједине радње није законом прописан облик у коме морају да се предузимају. Пошто законом није прописан облик у коме се странка изјашњава о наводима и предлозима супротне стране, а одговор на тужбу тужена је доставила суду писано, изван рочишта, то следи да је поднесак којим се тужиле изјаснили о наводима тужене из одговора на тужбу трошак који је у смислу члана 154 став 1 Закона о парничном поступку, био потребан ради вођења парнице.

Имајући у виду наведено, тужилци у складу са одредбом чланова 150, 153,154 и члана 163 Закона о парничном поступку припадају трошкови поступка на име ангажовања пуномоћника из реда адвоката за састав тужбе и два образложена поднеска од 11.1.2022. године и од 21.9.2021.године у износу од по 9.000,00 динара, за приступ пуномоћника на два одржана рочишта (дана 2.12.2021.године и дана 1.2.2022.године) у износу од по 10.500,00 динара, као и износ од 1.800,00 динара на име трошкова за прибављање клаузуле правноснажности, укупно 49.800,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи у време пресуђења, заједно са законском затезном каматом признатом сходно члану 277 став 1 и члану 324 став 2 Закона о парничном поступку од извршности одлуке до исплате, јер тужена пада у доцњу када одлука о трошковима постане правноснажна и када протекне рок за њено добровољно испуњење, односно када одлука о трошковима постане извршна.

На основу изложеног, сходно члану 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде, а применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке.

Како тужена није успела са жалбом, а тужилца је успела само у незнатном делу, то су њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијени као неосновани применом члана 165 став 1 и 2 Закона о парничном поступку одлуком садржаном у трећем ставу изреке.

**Председник већа-судија
Весна Станковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић